

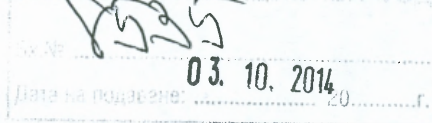

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОКРЪЖЕН СЪД СМОЛЯН

4700 Смолян
бул. "България" №16

☎ тел.: 0301/6 28 12; 📠 факс: 0301/6 23 02; 0301/6 04 76
Ⓜ http://smolyan.dc.judiciary-bg.org; ✉ e-mail: dc_sm@mail.bg

изх. № 1372 /29.09.2014г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД
ГР. С О Ф И Я

И в доклада
03.10.14, МТД

СТАНОВИЩЕ НА СЪДИИТЕ

ОТ СЪДЕБНИЯ РАЙОН НА СМОЛЯНСКИЯ ОКРЪЖЕН СЪД,
ИЗГОТВЕНО В ОТГОВОР НА ИЗХ. № тъл.дело № 2/2014г. ВКС ГК, ВАС I и II колегия.

На основание чл.124, ал.2 ЗСВ, Председателите на ВКС и ВАС са образували ТД №2/2014г. по описа на ВКС за приемане на съвместно тълкувателно постановление от общото събрание на съдиите от Гражданска колегия на ВКС и Първа и Втора колегия на ВАС по следните въпроси:

1. На кой съд са подсъдни делата по искове за вреди от :

А. Незаконосъобразни наказателни постановления, действия и бездействия по налагане на административни наказания. Подлежат ли на обезщетяване направените в тези производства разноски ?

Б. Незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на органите на съдебната власт

В. Транспортно-комуникационни мрежи и съоръжения, собственост на държавата и общините.

Г. Нарушение на права на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, уреждащи равенство в третирането.

Д. Незаконосъобразни актове, действия или бездействия на съдебните изпълнители в производствата по глава седемнадесета на АПК.

Е. Недопускане на възстановен държавен служител да изпълнява съответната длъжност, както и от други имуществени спорове извън глава шеста от Закона за държавния служител.

Ж. Незаконосъобразни откази, действия и бездействия на длъжностни лица по регистрация по Закона за търговския регистър.

3. Незаконосъобразни актове, действия и бездействия на затворническата администрация при и по повод изпълнение на наказанията „лишаване от свобода” и „пробация”, или задържане с мярка за неотклонение „задържане под стража”.

2. Кой е компетентният съд да се произнесе по подадени жалби :

А. Срещу откази за издаване на скици за земеделски имоти .

Б. Срещу актове по приложението на чл.24а от ЗСПЗ.

Становището ни е:

1. На кой съд са подсъдни делата по искиове за вреди от :

А. Незаконосъобразни наказателни постановления, действия и бездействия по налагане на административни наказания. Подлежат ли на обезщетяване направените в тези производства разноски ?

По този въпрос съществуват две становища, според едното, исковата претенция има своето основание в ЗОДОВ и компетентен да я разгледа е съответният административен съд, а според другото становище, редът за реализиране на претенцията за вреди е общият исков ред, съгласно чл. 45 ЗЗД, и съответно компетентен е гражданският съд.

Следва да бъде подкрепено първото становище, според което компетентен да разгледа подобна претенция е съответния Административен съд. Съображенията за това са, че съгласно разпоредбата на чл. 203 от Административнопроцесуалния кодекс, исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на Глава единадесета от АПК: "Производства за обезщетения". За неуредени въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ - ал. 2, чл. 203 АПК. Отговорността по ЗОДОВ, съответно по чл. 1 или чл. 2, е в зависимост от обстоятелството дали причинената вреда е в следствие на отменен акт на административен или на правозащитен/правораздавателен орган. След като в случая, става въпрос за претенция за вреди в резултат на акт на административен орган при упражняването на неговите правомощия, а не на правозащитен орган по смисъла на чл. 2 от ЗОДОВ, и издаденият от него акт е отменен по съответния ред, съобразно чл. 204, ал. 1, вр. чл. 203 от АПК и чл. 1, ал. 2 ЗОДОВ, съдопроизводственият ред за разглеждане на иск за вреди, произтичащи от отменения като незаконосъобразен акт на административен орган, е този по Административнопроцесуалния кодекс, което определя и компетентният съд. Тъй като разноските в административно-наказателните производства не се присъждат при съответната отмяна на обжалваното постановление не би следвало да има пречка, те да се претендират именно като имуществени вреди причинени от незаконосъобразни действия.

За пълнота следва да се отбележи, какви са мотивите формирали второто становище, които обаче не могат да бъдат споделени. Според тях налагането на административно наказание посредством издаването на наказателно постановление не е типична административна дейност. Административно-наказващият орган не може да се сезира сам - той трябва да бъде сезиран от актосъставителя. Следователно той действа на принципа на съдебните органи - само чрез сезиране. Решението, което взема също не е израз на типична административна дейност - води се "спорно" производство (събират се доказателства), а произнасянето по такова спорно производство също наподобява дейността на съда. С произнасянето наказващият орган решава "правен спор", в случая административно-наказателно-правен (има ли извършено нарушение, кой го е извършил, за вината и т. н.). Ето защо доктрината приема, че наказателното постановление по съществуването си е израз на правораздавателна дейност, а не на типично административна. Чрез наложеното административно наказание наказващият орган реализира държавната наказателна репресия - едно лице бива признато за виновно в извършването на правонарушение, в случая административно нарушение. Правораздавателният или юрисдикционен характер на извършената дейност

окачествява органа, който я осъществява - административно-наказващия орган, като особена административно-наказателна юрисдикция. Такъв характер (юрисдикционен) има и самото наказателно постановление, което не е административен, а правораздавателен акт, то не представлява и индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, поради което остава извън приложното поле на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 203, ал. 1 от АПК. Случаят не попада и в хипотезата на чл. 2 на ЗОДОВ, тъй като тази разпоредба предвижда отговорност за вредите, причинени от органите на дознанието, следствието, прокуратурата и съда, но не и от административнонаказващите органи. В такъв случай за страната оставал единственият възможен изход и той е да търси репарирание на понесените вреди по общия ред на чл. 49 във връзка с чл. 45 от ЗЗД, като вреди произтичащи от "непозволено увреждане" - т. е. на онзи правен институт, който урежда последиците от увреждане на лични или материални блага при нарушение на общата забрана на закона да не се вреди другиму. Иначе казано, съобразно разпределението на правосъдните функции между общите и административните съдилища, правният спор, индивидуализиран от фактическите твърдения и петитума на исковата молба, попада в приложното поле на материалната компетентност на общите съдилища.

1. На кой съд са подсъдни делата по искове за вреди от :

Б. Незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на органите на съдебната власт.

По този въпрос също съществуват две становища. Според едното, редът за реализиране на отговорността за вреди от незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на органите на съдебната власт следва да се реализира в производство по чл. 45 ЗЗД пред гражданските съдилища, тъй като съдебните служители, които извършват дейността по съхранение и обработка на делата, не действат като административен орган. Според другото становище, отговорността за вреди от незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на органите на съдебната власт ангажира компетентността на административните съдилища на основание чл. 203, ал. 1 АПК, който предвижда, че исковете за обезщетение за вреди, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица при осъществяване на административна дейност, се разглеждат от административните съдилища.

Следва да бъде подкрепено първото становище, според което подобни вреди не произтичат от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, защото съдебните служители при съхраняване и обработване на делата не действат като "административен орган" или като длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, тъй като дейността им е само техническа и подпомагаща.

1. На кой съд са подсъдни делата по искове за вреди от :

В. Транспортно-комуникационни мрежи и съоръжения, собственост на държавата и общините.

В едното становище се приема, че компетентен да разгледа иска за вреди е съответният граждански съд, тъй като задължението за поддръжката на пътищата е на